

**Ігри для розвитку
ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ**

«ЗАМІНІТЬ, ЗНАЙДІТЬ, ЗАПИШІТЬ, ДОБЕРІТЬ»

1) Замініть даний опис у кожному стовпчику буквами і ви зможете прочитати два слова.

Буква після буква К,	Друга буква алфавіту,
Буква перед К,	Буква після букви Т,
Буква після Л,	Буква перед М,
Кругла буква алфавіту,	Буква перед Л,
Буква перед О	Перша буква алфавіту
Відповідь. Лимон	Відповідь. Булка

В наборі букв знайти по два слова:

Вийміть з букета садову квітку та квітку лісову

Т Л О Е Я Н Ь Ю П А Е І Л Е В

Відповідь: Тюльпан, конвалія.

2) Запишіть, з яким слово (іменником) у вас асоціюється кожна назва тварини.

Наприклад. Птах – небо, дельфін – море.

Білка, лисиця, крокодил, жираф, корова,

вуж, їжак, кішка, кабан, акула, краб,

соловей, пінгвін.

3) Доберіть до кожного іменника з правого стовпчика відповідний прикметник з лівого.

Підступна	Сова
Слизький	Змій
Мудрий	Білка
Надута	Жаба
Товстошкірий	Птах
Вільний	Вуж
Запаслива	Індик
Холодна	Бегемот

Відповідь. Підступна змія, слизький вуж, мудра сова, надутий індик, товстошкірий бегемот, вільний птах, запаслива білка, холодна жаба.

«Ким (чим) буде?»

Назвати ким (чим) буде предмет через деякий час.
Хлопчик — чоловіком,
жолудь — дубом,
дошка — будинком, меблями,
дерево — дошкою,
тісто — хлібом.

«БУВАЄ-НЕ БУВАЄ»

Називаєте яку-небудь ситуацію і кидаєте дитині м'яча. Дитина повинна зловити м'яч в тому випадку, якщо названа ситуація буває, а якщо - ні, то м'яч треба відбити.

Ситуації можна пропонувати різні: тато пішов на роботу; поїзд летить по небу; кішка хоче їсти; листоноша приніс листа; яблуко солоне А дід пішов гуляти; туфлі скляні і т.д

«Так, ні»

Пропонується якесь твердження і ставиться завдання знайти зворотне і визначити його правильність

Якщо на вулиці темно, то обов'язково — ніч?

Якщо йде сніг, то обов'язково — зима?

Кішки їдять мишок — а чи правильно, якщо — навпаки?

Короп — риба, а чи правильно, що риба — це обов'язково короп?

«Що було, що буде?»

Дітям пропонується сюжетна картинка і ставиться завдання розказати, що було до того і що буде після зображеної події.

«НАЗВИ ОДНИМ СЛОВОМ»

Дитині зачитують слова і просять назвати їх одним словом.

Наприклад: лисиця, заєць, ведмідь, вовк – дикі тварини; лимон, яблуко, банан, слива - фрукти. Для дітей старшого віку можна видозмінити гру, даючи узагальнююче слово і пропонуючи їм назвати конкретні предмети, пов'язані з узагальнюючим словом. Транспорт - ..., птиці - ...

«Що потрібно для того, щоб...»

Визначити, що потрібно для виконання якоїсь дії. Наприклад: що потрібно, щоб створити космічну ракету, щоб зняти фільм, вирости здоровим, щоб жити...

«Хто що любить?»

Підбираються картинки із зображеннями тварин і їжі для цих тварин. Перед дитиною розкладають картинки з тваринами і окремо картинки із зображенням їжі, пропонують всіх "нагодувати".

«Що трапиться, якщо...»

Відшуковуються наслідки якоїсь дії.

Наприклад: що буде, якщо зникнуть всі дерева, якщо не буде зими, якщо їсти тільки цукерки...

«Пошуки аналогій»

Визначаються конкретні значення якогось поняття для різних предметів.

Одяг:

для людини — пальто, шуба, светр;
для тварини — хутро;
для дерева — кора, листя;
для овочів — шкірка;
для насіння — лушпиння.

Житло:

для людини — будинок;
для тварин — нора, барліг;
для рослин — ліс, парк;
для овочів — город;
для черепахи — панцир.

«Що може бути таким?»

Називається дві-три ознаки, а діти називають предмети, яких вони можуть стосуватись.

Білий, холодний — сніг, морозиво, молоко.

Білий, гарячий — каша, молоко.

Білий, пухнастий — хутро, цуценя, кошеня, сніг.

«Як це зробити по-іншому?»

Треба знайти інший спосіб виконання якоїсь дії.

Наприклад: як можна з'єднувати частини одягу, крім зшити, склеїти, з'єднати скобками, зв'язати.

«Навпаки»

Перед дітьми ставлять завдання назвати слово, що означає проти лежне названому вчителем: холодний — гарячий, білий — чорний, швидкий — повільний. Гру можна ускладнити — називати багатозначні слова: свіжий (хліб) — черствий, (вітер) — теплий, (молоко) — кисле.

Дії:

- в'янути,

- стояти,

плакати — сміятись,

закривати — відкривати.

рости -- , бігти -- , ...

Можна називати не тільки ознаки, а й явища: вітер — затишок, світло — темрява.

Функції:

олівець малює — гумка витирає,

голка шиє — ножиці ріжуть,

лампа світить — штора затуляє світло.

«Скажи комплімент»

Дітям пропонується сказати щось приємне різним персонажам: Карабасу-Барабасу, Сірому Вовку, Бабі Язі, Коцюю Безсмертному, Крокодилу Гені тощо.

«Знайди четвертого»

Ви повинні знайти зв'язок між першим і другим словом і написати четверте слово, яке б мало той же зв'язок з третім.

Світло — темрява, сміливець —?(боягуз)

Фізика — наука, тополя — ? (дерево)

Вівця — отара, дерево — ? (ліс, парк .)

Мороз — холодно, дощ — ? (мокро)

Правда — кривда, ворог — ? (товариш, друг .)

Крісло — шафа, яблуко — ? (груша, слива .)

«Зоологічна мозаїка»

Виготовляються картинки, де зображено (окремо) голову, тулуби, кінцівки, хвости тварин. Комбінуючи ці картинки, діти створюють фантастичних звірів.

Наприклад: голова крокодила, тулуб ведмедя, хвіст риби.

Потім завдання ускладнюється. Пропонується створити тварину, що відповідає певним вимогам: вміє літати, плавати і водночас швидко бігати, або: добре бачити, жити в холодному кліматі, харчуватись плодами з високих дерев.

«Порівняння предметів»

Дитина повинна уявляти собі те, що вона порівнюватиме. Поставте їй питання: "Ти бачила муху? А метелика?"

Після таких питань про кожне слово запропонуйте їх порівняти. Знову поставте питання: "Схожі муха і метелик чи ні? Чим вони схожі? А чим відрізняються один від одного?"

Пари слів для порівняння: муха і метелик; будинок і хатинка; стіл і стілець; книга і зошит; вода і молоко; сокира і молоток; піаніно і скрипка; витівка і бійка; місто і село.

«Порівняй»

Дітям пропонується продовжити речення, підбравши порівняння.

Трактор гуркоче як... (автомобіль, грім, ведмідь.)

Місяць у небі виблискує як... (дзеркало, монета, срібна таріль)

«Знайди спільне»

Треба назвати якомога більше спільних ознак двох предметів.

Наприклад: човен, тарілка — мають глибину, зроблені людиною, можуть бути виготовлені з дерева.

«Чому так сталося?»

Дітям пропонується ситуація.

Вони повинні пояснити, що її спричинило (назвати якомога більше причин). Ви повернулись з прогулянки, а двері квартири відчинено. Чому?

забули ключі і ламали замок;

забули зачинити;

прийшли зловмисники;

вибіг собака.

Ваш друг не прийшов у садочок:

захворів;

запізнюється;

приїхала в гості бабуся і залишився з нею;

у мами вихідний.

«Складання речень»

Скласти якомога більше речень, обов'язково використовуючи названі вчителем три слова.

Можна додавати інші слова. Наприклад: ведмідь, олівець, озеро.

Ведмідь знайшов олівець біля озера.

Хлопчик взяв олівець і намалював ведмедя, що купається в озері.

Ведмідь згриз олівця, що його загубив хлопчик. Заохочуються речення, що встановлюють нестандартні зв'язки.

«Запитай»

Діти ставлять запитання вихователю чи ведучому за сюжетом картини.

Перемагає той, на чие запитання ведучий не зможе відповісти.

«Запитай "чому?"»

Поставити питання за картиною, які починаються зі слова "чому?".

«Що це може бути?»

Зворотна гра: з підмножин скласти множину:
дерева, квіти, атракціони — парк;
товари, прилавки, продавці, покупці — магазин;
будинки, дерева, вивіски, транспорт, люди — вулиця;
діти, іграшки, ліжечка, посуд, столи — дитячий садок.

«Що з чого?»

Визначається послідовність дій перетворення предметів.

Вівця — вовна, нитки, светр;
зерно — борошно, тісто, хліб;
насіння — яблуня, яблуко, компот.

«Утвори слово»

Заєць + даремно + чари = ? (задача).
Молоко + робота + каша = ? (морозиво).

«Знайди зайве слово»

Прочитайте дитині серію слів.

Запропонуйте визначити, яке слово є "зайвим". Приклади:

Хоробрий, злий, сміливий, відважний;
Яблуко, слива, огірок, груша;
Молоко, творог, сметана, хліб;
Година, хвилина, літо, секунда;
Ложка, тарілка, каструля, сумка;
Плаття, светр, шапка, сорочка;
Мило, мітла, зубна паста, шампунь;
Береза, дуб, сосна, суниця;
Книга, телевізор, радіо, магнітофон.

«Що пропущено?»

Відновити пропущену дію.

Жолудь — дуб — ...(*дошка*) — будинок;
насіння — ...(*квіти*) — букет;
глина — цегла — ... (*будинок*) — вулиця.

«Що було, що буде?»

Дітям пропонується сюжетна картинка і ставиться завдання розказати, що було до того і що буде після зображеної події.

«Яким буває предмет?»

Добір різних видів одного предмета:
папір — газетний, ватман, целофан,
туалетний, для обгортання; тканини —
капронові, вовняні, мішковина, килимові тощо.

Спонукає вигадувати фантастичні види.

«Що можна з цим зробити?»

Перелічити, що можна робити з певним предметом.

Папір — різати, м'яти, рвати, склеювати, обгортати.

Тканини — різати, зшивати, склеювати, прати.

«Алгоритм дії»

Дітям пропонується розкласти дію на частини.

Миття рук: засукати рукава, відкрити кран,
намочити руки, намити милом, потерти одна об
одну, змити мило, закрутити кран, витерти руки.

Написання листа: сісти за стіл, взяти папір і ручку,
написати листа, заклеїти конверт, написати адресу,
опустити в поштову скриньку.

«Чого більше?»

Визначити, чого (кого) на світі більше — хлопчиків
чи дітей, дерев чи ялинок, яблук чи фруктів,
квітів чи ромашок, тигрів чи звірів тощо.

Пояснити.

«З чого складається?»

Розбити множини на підмножини.

Ліс — дерева, кущі, трави, квіти.

Місто — будинки, парки, машини, алеї, люди.

«Асоціативні ігри»

«Гірлянда випадковостей»

До вибраного слова добираються вільні асоціації:

іграшки — діти — дитячий садок — вихователь...

машина — дорога — вулиця — водій...

«Гірлянди асоціацій»

До вибраного слова добираються предмети одного

виду і до кожного асоціативні рядки.

Штани	Шорти	Джинси
Тато	Літо	Хлопчик
Робота	Пляж	Гітара
Газета	Купання	Пісні
Футбол	Вода	Магнітофон
Каструля	Плита	Вогонь
Сірники	Вогнище	
Чашка	Чай	

«Каталог»

Вибираються випадкові предметні картинки і

до них вільні асоціації:

Слон	Вишня	Стіл
Африка	Сад	Серветки
Пальми	Бджоли	Вишивка
Мавпи	Мед	Голка

*Матеріали підготувала
вчитель початкових класів
НВК «ЗНЗ-ДНЗ» с. Вербовець
Мурованокуриловецького району
Вінницької області
Кушнір Інна Миколаївна*